

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar

Sremska 13, 19000 Zaječar

e-mail: timok@zavodzajecar.rs; www.zavodzajecar.rs

žiro račun 840-250667-71; matični broj 07147929; šifra delatnosti 8690; PIB 101327330
centrala: +38119422477, +38119422543; faks: +38119442236; računovodstvo: +38119425659;

*ЦЕНТАР ЗА ПРОМОЦИЈУ ЗДРАВЉА, АНАЛИЗУ, ПЛАНИРАЊЕ, ОРГАНИЗАЦИЈУ
ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ И ИНФОРМАТИКУ СА БИОСТАТИСТИКОМ У ЗДРАВСТВУ*

ЗАДОВОЉСТВО ЗАПОСЛЕНИХ У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА ОКРУГА ЗАЈЕЧАР 2023. године

ЗАДОВОЉСТВО ЗАПОСЛЕНИХ

Циљ анкетирања

Анкетирање се спроводи у циљу добијања полазне основе за планирање, имплементацију и евалуацију неопходних интервенција које унапређују професионалну сатисфакцију.

Методологија

Истраживање је спроведено крајем новембра 2023. године:

- У установама **примарне** здравствене заштите истраживање је **спроведено 27. новембра 2023.** године у периоду од 7 до 20 часова, односно до краја радног времена
- У **стационарним** здравственим установама – у периоду од 7 часова ујутро **27. новембра 2023. до 7 часова ујутро 28. новембра 2023.**
- У **осталим** здравственим установама – **27. новембра 2023.** године у радно време тих установа.

За истраживање се користи достављени упитник о задовољству запослених, који је јединствен за све здравствене установе примарног, секундарног и терцијалног нивоа здравствене заштите.

Чињеница је да се задовољство послом дефинише као позитивна емоционална реакција и став појединца према свом послу. Дефинисањем на овакав начин намеће се закључак да задовољство послом чине многи фактори, који заједничким деловањем треба да произведу исто.

Фактори се групишу у две велике групе тзв. организационе и личне.

1. Организациони фактори обухватају све везано за услове рада: плата, шефови, сарадници, простор и тако даље. Организациони фактори су главни за превенирање незадовољства.
2. Лични фактори обухватају саму природу посла, тј.: задатке који чине посао, осећај одговорности, професионални развој и достигнућа на послу. Сатисфакција је главни императив унутрашњих личних фактора.

Ова анкета је обухватила обе групе фактора који ће надаље бити приказани кроз анализу.

Обрађена питања из упитника:

а) Организациони фактори:

1. Адекватност опреме за рад.
2. Адекватност простора за рад.
3. Расположиво време за рад.
4. Руковођење и организација рада у установи.
5. Одржавање адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција

б). Лични фактори:

1. Аутономија у обављању посла – могућност самосталног доношења одлука
2. Уважавање и вредновање вашег рада од стране претпостављених
3. Непосредна сарадња са колегама
4. Однос пацијената према вама
5. Могућност за професионални развој/ континуирану едукацију
6. Финансијска надокнада за рад

ц). Остало:

1. Колико сте приликом обављања посла у редовним условима напети, под стресом или притиском?
2. Да ли планирате да у наредних пет година промените посао?
3. Оцена укупног задовољство послом који сада обављате.

д) ОПШТИ ПОДАЦИ

1. Пол
2. Године старости
3. Занимање
4. Да ли тренутно обављате неку од руководећих функција?
5. Да ли поред посла који обављате у Вашој установи радите и на неком другом месту?

Интерпретација резултата истраживања:

Већина питања су по методологији анкете у модалитетима 1, 2, 3, 4, и 5

Организациони и лични фактори, односно питања која се односе на њих су интерпретирана , преко скорa и стандардне девијације.

Оцена ближа јединици даје информацију да по том питању у односу на здравствену установу имамо незадовољне запослене раднике, а супротно томе задовољне, тј. скор ближи броју пет.

И овде као код задовољства корисника стандардна девијација се интерпретира на исти начин, односно (+) и (-), је одступање у оба смера од скорa тј. сама оцена је прецизнија, ако је она што мања.

Упростијено, мања стандардна девијација објашњава јединственост (хомогеност) одговора свих испитаника за задато питање у односу на здравствену установу.

Остала питања су интерпретирана преко броја и процентне структуре одговора испитаника. Вредности статистичког теста испод табеле, односно графика налазе се само тамо где је статистика детектовала значајне разлике у одговорима корисника између здравствених установа.

Табела бр. 1 Интерна коезистентност података

Cronbach's Alpha koeficijet	Број варијабли са истоветном скалом односа
0,876	11

Висока вредност коефицијента показује да је ова скала одлично измерила задовољство.

1. Запослени у примарној и превентивној делатности

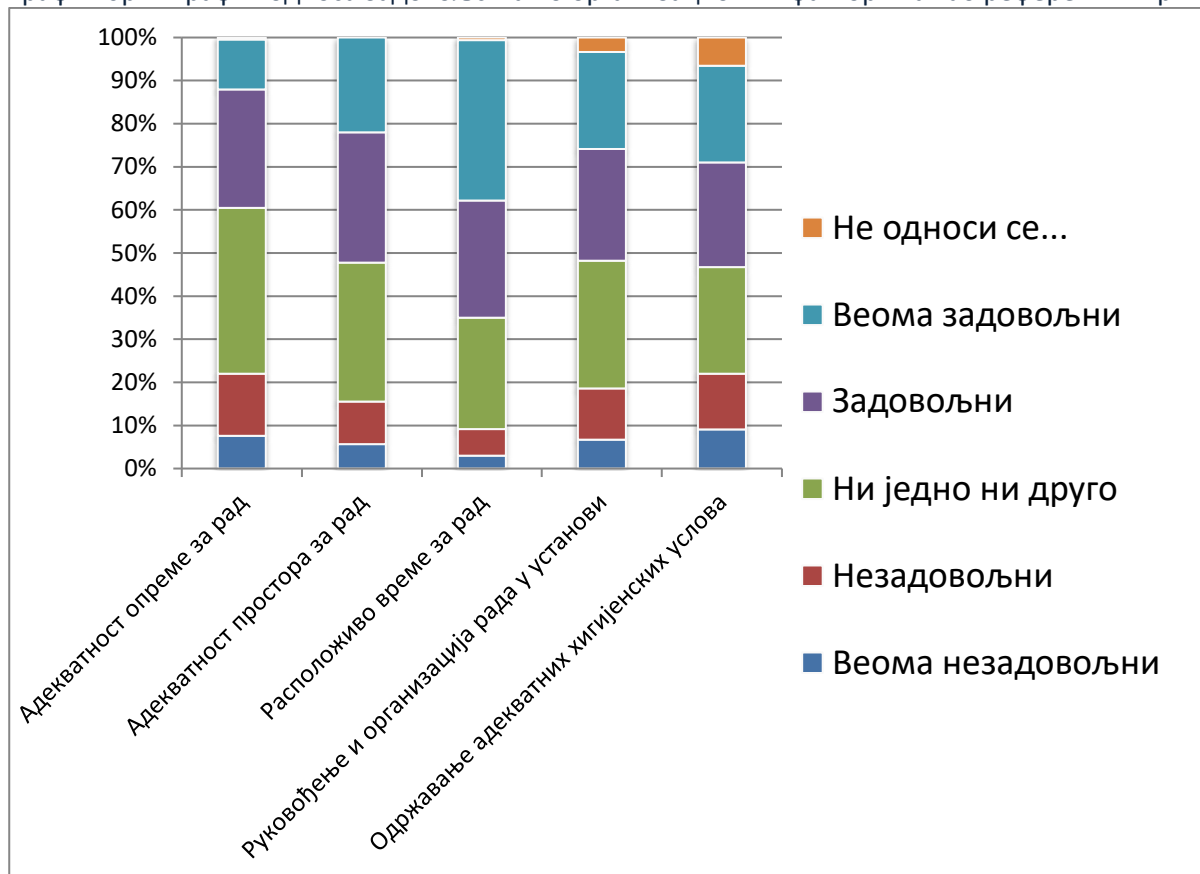
Табела бр. 2 Број и структура анкетираних запослених по здравственим установама округа Зајечар

	Број анкетираних	Процентни приказ
<i>ДЗ Бољевац</i>	102	27.4%
<i>ДЗ Књажевац</i>	51	13.7%
<i>ДЗ Зајечар</i>	140	37.6%
<i>ЗЈЗ Зајечар</i>	79	21.2%
<i>Тотал</i>	372	100.0%

Табела бр. 3 Групни приказ организационих фактора задовољства са просечним оценама анкетираних радника у односу на здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Здравствена установа			
		ДЗ Књажевац	ДЗ Бољевац	ДЗ Зајечар	ЗЈЗ Зајечар
Адекватност опреме за рад	Просечна оцена	3.14	3.52	3.10	3.51
	Стд. одступање	1.219	1.216	1.299	1.125
Адекватност простора за рад	Просечна оцена	3.39	3.73	3.14	3.76
	Стд. одступање	1.100	1.201	1.395	1.210
Расположиво време за рад	Просечна оцена	3.87	3.94	4.14	3.99
	Стд. одступање	1.278	1.202	.870	1.141
Руковођење и организација рада у установи	Просечна оцена	3.44	3.22	4.01	2.93
	Стд. одступање	1.457	1.404	1.055	1.288
Одржавање адекватних хигијенских услова	Просечна оцена	3.41	3.57	3.35	3.50
	Стд. одступање	1.303	1.221	1.329	1.150
<i>Просечна оцена на нивоу установе</i>		3.45	3.59	3.55	3.54

График бр. 1 График односа задовољства по организационим факторима као референтни приказ

Табела бр. 4 Групни приказ личних фактора задовољства са просечним оценама анкетираних радника у односу на здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Здравствена установа			
		ДЗ Књажевац	ДЗ Бољевац	ДЗ Зајечар	ЗЈЗ Зајечар
Аутономија у обављању посла	Просечна оцена	3.61	3.48	3.97	3.23
	Стд. одступање	1.232	1.074	.992	1.371
Уважавање и вредновање вашег рада	Просечна оцена	3.73	3.59	4.06	3.30
	Стд. одступање	1.378	1.283	.920	1.442
Непосредна сарадња са колегама	Просечна оцена	4.42	4.06	4.48	3.89
	Стд. одступање	.816	.998	.618	1.187
Однос пацијената према вама	Просечна оцена	4.08	4.04	4.11	4.11
	Стд. одступање	1.037	1.160	.990	1.184
Могућност за професионални развој	Просечна оцена	3.52	3.56	4.08	3.27
	Стд. одступање	1.346	1.296	1.129	1.338
Финансијска надокнада за рад	Просечна оцена	3.00	3.33	3.35	2.52
	Стд. одступање	1.385	1.260	1.153	1.376
Просечна оцена на нивоу установе		3.73	3.68	4.01	3.38

График бр. 2 График односа задовољства по личним факторима као референтни приказ

Табела бр. 5 Референтне средње оцене за сваки организациони фактор појединачно

	Адекватност опреме за рад	Адекватност простора за рад	Расположиво време за рад	Руковођење организација рада у установи	Одржавање адекватних хигијенских услова
Број анкетираних	372	372	372	372	372
Без одговора	2	3	4	16	8
Просечна оцена	3.25	3.42	4.01	3.52	3.43
Стд. одступање	1.241	1.277	1.099	1.337	1.270

Табела бр. 6 Референтне средње оцене за сваки лични фактор појединачно

	Аутономија у обављању посла	Уважавање и вредновање вашег рада	Непосредна сарадња са колегама	Однос пацијената према вама	Могућност за професионални развој	Финансијска надокнада за рад
Број анкетираних	372	372	372	372	372	372
Без одговора	12	8	3	44	11	3
Просечна оцена	3.65	3.74	4.28	4.09	3.69	3.07
Стд. одступање	1.187	1.257	0.903	1.054	1.295	1.318

Табела бр. 7 Емоционална исцрпљеност запослених у односу на здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Здравствена установа				Тотал
		ДЗ Књажевац	ДЗ Бољевац	ДЗ Зајечар	ЗЈЗ Зајечар	
Да ли сте напети, под стресом или притиском?	Нимало	8.8%	5.9%	6.7%	2.6%	6.3%
	мало	10.8%	9.8%	17.9%	6.4%	12.3%
	Умерено	39.2%	45.1%	45.5%	46.2%	43.8%
	Много	22.5%	31.4%	20.9%	25.6%	23.8%
	Веома много	18.6%	7.8%	9.0%	19.2%	13.7%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Табела бр. 8 Став запослених око могућности да у наредних 5 година промени посао у односу на здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

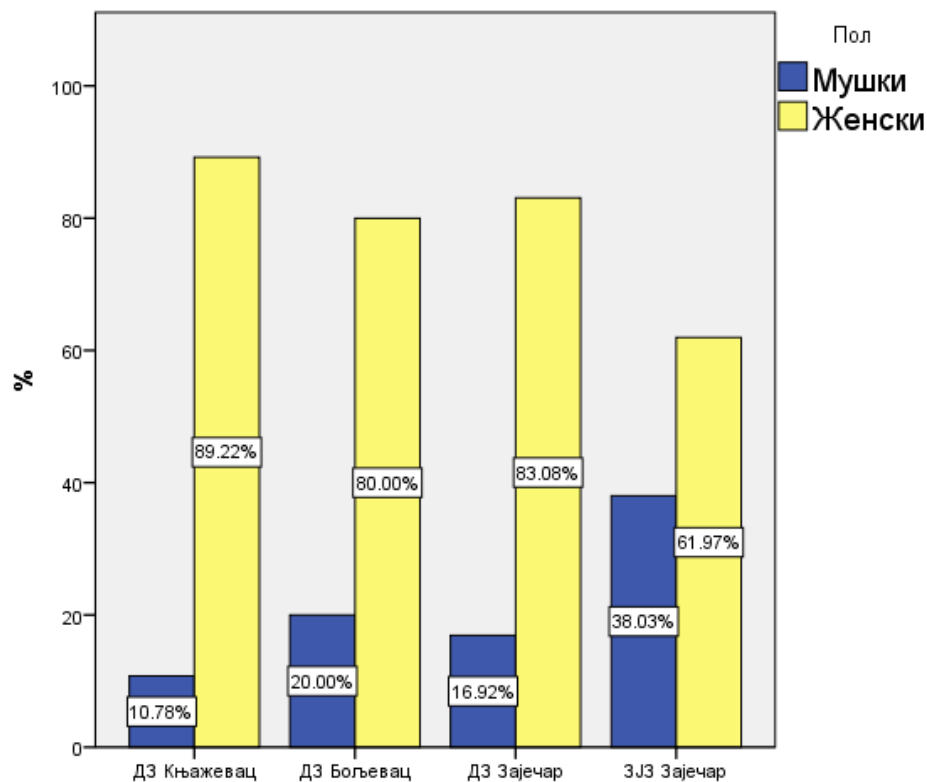
		Здравствена установа				Тотал
		ДЗ Књажевац	ДЗ Бољевац	ДЗ Зајечар	ЗЈЗ Зајечар	
Да ли планирате промену посла у наредних пет година	Приватни сектор здравства	2.9%	5.9%	2.3%	2.7%	3.1%
	Послове ван здравствене заштите	9.8%	7.8%	6.1%	15.1%	9.2%
	Иностранство	7.8%	9.8%	8.4%	21.9%	11.2%
	Не размишљајте о промени посла	79.4%	76.5%	83.2%	60.3%	76.5%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Табела бр. 9 Опште задовољство запослених послом којим се баве у односу на здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

			Здравствена установа				Тотал
			ДЗ Књажевац	ДЗ Бољевац	ДЗ Зајечар	ЗЈЗ Зајечар	
Оцена укупног задовољства	Веома незадовољни	Број	5	2	5	9	21
		%	4.9%	3.9%	4.0%	12.3%	6.0%
	Незадовољни	Број	10	4	9	14	37
		%	9.8%	7.8%	7.3%	19.2%	10.6%
	Ни једно ни друго	Број	27	15	19	22	83
		%	26.5%	29.4%	15.3%	30.1%	23.7%
	Задовољни	Број	32	17	55	18	122
		%	31.4%	33.3%	44.4%	24.7%	34.9%
	Веома задовољни	Број	28	13	36	10	87
		%	27.5%	25.5%	29.0%	13.7%	24.9%
Тотал	Број	102	51	124	73	350	
	%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

$$\chi^2_e = 29,629 < \chi^2_t(DF=8 \text{ i } 0,05) \Rightarrow p < 0.05 \Rightarrow H_1$$

График бр. 3 Полна структура анкетираних по здравственим установама округа Зајечар

Табела бр. 10 Старосна структура у односу на здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Здравствена установа				Тотал
		ДЗ Књажевац	ДЗ Бољевац	ДЗ Зајечар	ЗЈЗ Зајечар	
Године старости	До 34	8.8%	15.7%	10.4%	14.1%	11.5%
	Од 35 до 54	60.8%	47.1%	59.0%	52.1%	56.4%
	55 и више	30.4%	37.3%	30.6%	33.8%	32.1%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Табела бр. 11 Структура запослених према занимању у односу на здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Здравствена установа				Тотал
		ДЗ Књажевац	ДЗ Бољевац	ДЗ Зајечар	ЗЈЗ Зајечар	
Занимање	Доктор медицине	20.6%	13.7%	25.0%	18.8%	20.9%
	Доктор стоматологије	3.9%	3.9%	4.5%		3.4%
	Магистар фармације			0.8%		0.3%
	Медицинска сестра/техничар	63.7%	66.7%	62.1%	37.5%	58.7%
	Здравствени сарадник		2.0%	4.5%	25.0%	6.6%
	Административни радник	2.9%	5.9%	0.8%	12.5%	4.3%
	Технички радник	8.8%	7.8%	2.3%	6.3%	5.7%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Табела бр. 12 Руководеће структуре у односу на здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Здравствена установа				Тотал
		ДЗ Књажевац	ДЗ Бољевац	ДЗ Зајечар	ЗЈЗ Зајечар	
Да ли тренутно обављате неку од руководећих функција?	Да	10.8%	11.8%	15.4%	14.9%	13.4%
	Не	89.2%	88.2%	84.6%	85.1%	86.6%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Табела бр. 13 Додатно обављање послова и поред редовног у односу на здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

	Здравствена установа*				Тотал
	ДЗ Књажевац	ДЗ Бољевац	ДЗ Зајечар	ЗЈЗ Зајечар	
У настави	0.0%	0.0%	.7%	2.9%	0.8%
У приватној пракси	2.0%	2.0%	2.2%	1.4%	2.0%
У неком другом сектору	3.9%	0.0%	5.2%	2.9%	3.6%
Не радим додатно	94.1%	98.0%	91.8%	92.9%	93.6%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

*– само испитаници који су одговорили на питање из анкете

2. Запослени у секундарној и терцијалној делатности

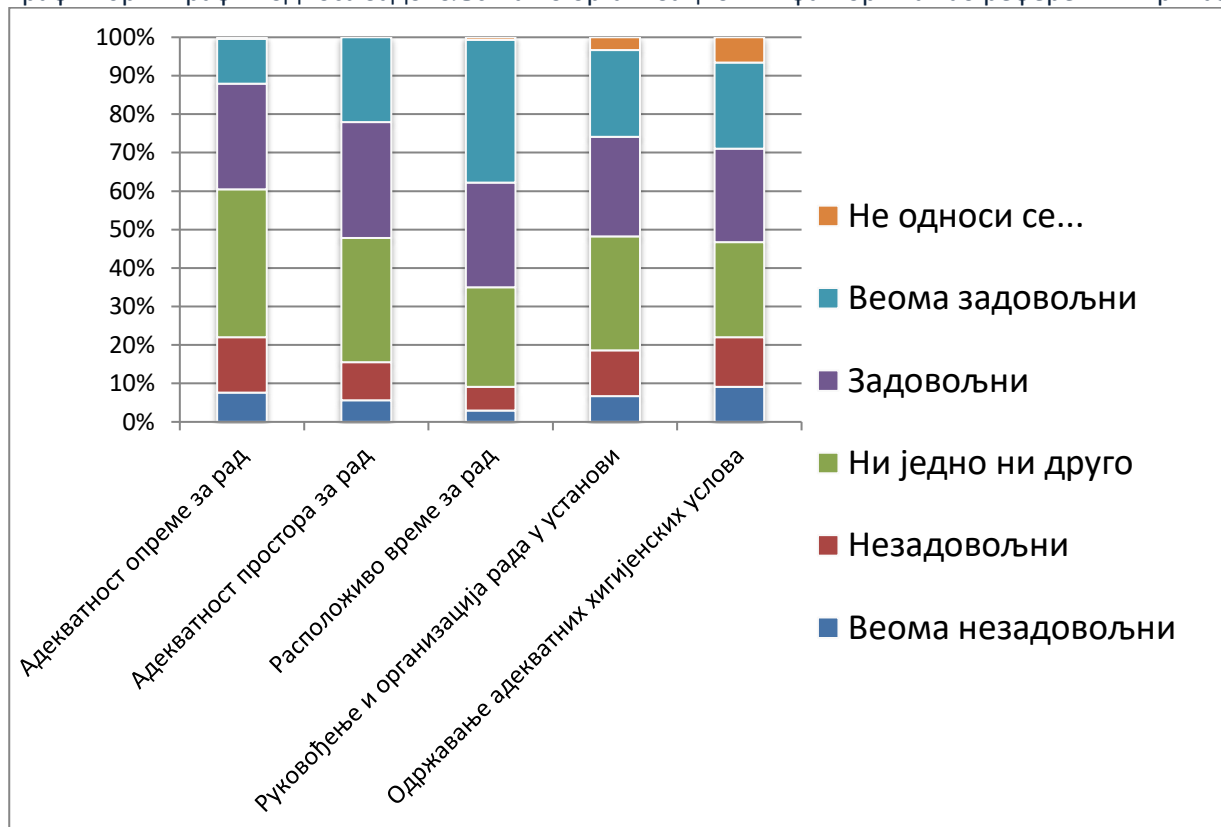
Табела бр. 14 Број и структура анкетираних запослених по здравственим установама секундарне и терцијалне здравствене заштите округа Зајечар

Болнице	Број анкетираних	Процентни приказ
ОБ Књажевац	169	45.7%
СБ Гамзиград	135	36.5%
ОБ Зајечар	66	17.8%
Тотал	370	100.0%

Табела бр. 15 Групни приказ организационих фактора задовољства са просечним оценама анкетираних радника у односу на здравствене установе секундарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Болнице		
		ОБ Књажевац	СБ Гамзиград	ОБ Зајечар
Адекватност опреме за рад	Оцена	3.40	2.98	2.99
	Стд. одступање	1.114	1.188	0.828
Адекватност простора за рад	Оцена	3.59	3.38	3.23
	Стд. одступање	1.060	1.147	0.977
Расположиво време за рад	Оцена	4.04	3.74	3.93
	Стд. одступање	0.892	1.194	0.651
Руковођење и организација рада у установи	Оцена	3.68	3.71	3.79
	Стд. одступање	1.120	1.156	0.798
Одржавање адекватних хигијенских услова	Оцена	3.75	3.35	3.63
	Стд. одступање	1.178	1.280	0.900
Просечна оцена на нивоу установе		3.69	3.43	3.51

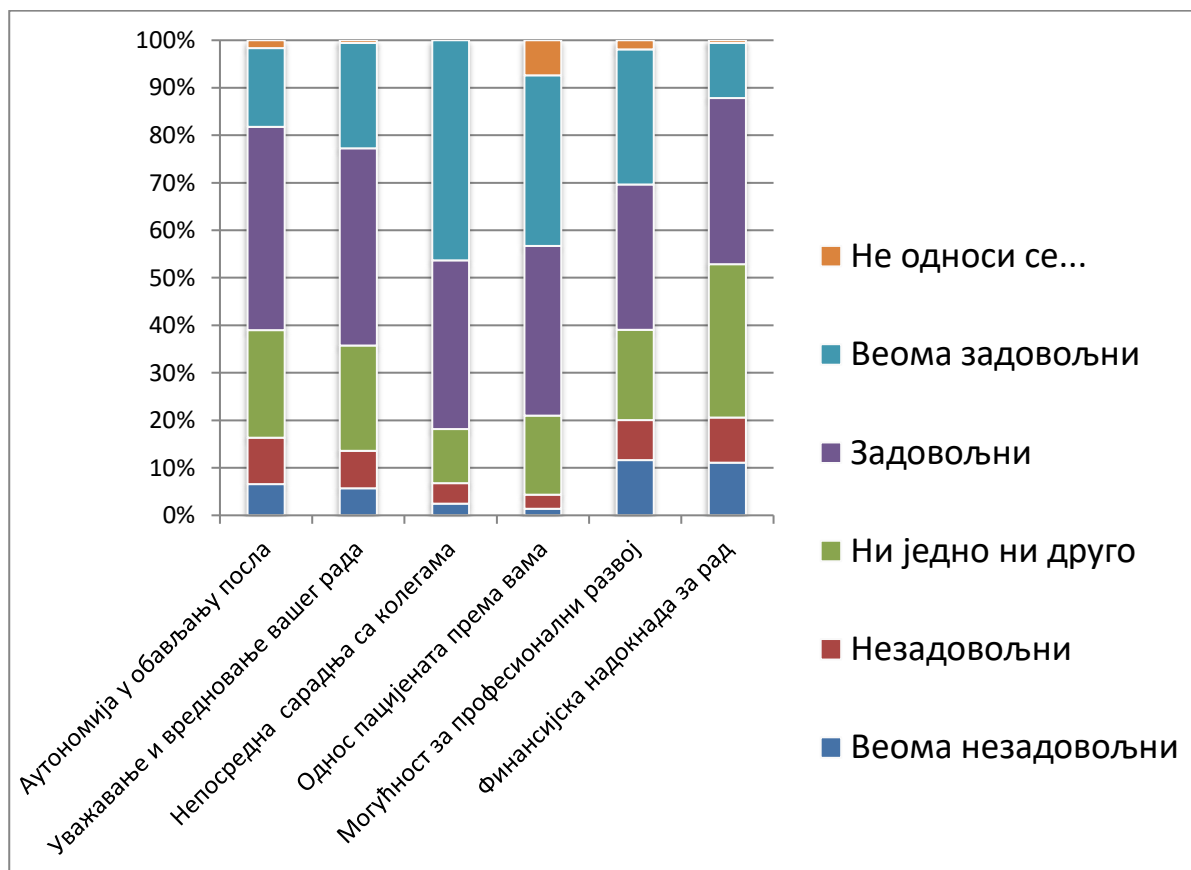
График бр. 4 График односа задовољства по организационим факторима као референтни приказ

Табела бр. 16 Групни приказ личних фактора задовољства са просечним оценама анкетираних радника у односу на здравствене установе секундарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Болнице		
		ОБ Књажевац	СБ Гамзиград	ОБ Зајечар
Аутономија у обављању посла	Оцена	3.53	3.30	3.67
	Стд. одступање	1.142	1.330	0.854
Уважавање и вредновање вашег рада	Оцена	3.69	3.48	3.74
	Стд. одступање	1.183	1.312	0.785
Непосредна сарадња са колегама	Оцена	4.21	3.77	4.36
	Стд. одступање	0.989	1.260	0.687
Однос пацијената према вама	Оцена	4.14	3.88	4.15
	Стд. одступање	0.840	1.176	0.840
Могућност за професионални развој	Оцена	3.35	2.80	4.21
	Стд. одступање	1.274	1.394	0.989
Финансијска надокнада за рад	Оцена	3.32	2.83	3.41
	Стд. одступање	1.198	1.341	0.884
Просечна оцена на нивоу установе		3.71	3.34	3.92

График бр. 5 График односа задовољства по личним факторима као референтни приказ

Табела бр. 17 Референтне средње оцене за сваки организациони фактор појединачно

	Адекватност опреме за рад	Адекватност простора за рад	Расположиво време за рад	Руковођење и организација рада у установи	Одржавање адекватних хигијенских услова
Број анкетираних	370	370	370	370	370
Без одговора	2	0	1	19	13
Просечна оцена	3.17	3.42	3.95	3.72	3.64
Стд. одступање	1.050	1.057	0.883	1.026	1.115

Табела бр. 18 Референтне средње оцене за сваки лични фактор појединачно

	Аутономија у обављању посла	Уважавање и вредновање вашег рада	Непосредна сарадња са колегама	Однос пацијената према вама	Могућност за професионални развој	Финансијска надокнада за рад
Број анкетираних	370	370	370	370	370	370
Без одговора	9	3	1	30	8	3
Просечна оцена	3.54	3.67	4.19	4.10	3.57	3.27
Стд. одступање	1.090	1.083	0.968	0.907	1.309	1.138

Табела бр. 19 Емоционална исцрпљеност запослених у односу на здравствене установе секундарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Здравствена установа			Тотал
		ОБ Књажевац	СБ Гамзиград	ОБ Зајечар	
Да ли сте напети, под стресом или притиском?	Нимало	5.3%	7.7%	1.5%	4.3%
	мало	11.8%	12.3%	12.6%	12.2%
	Умерено	38.5%	49.2%	39.3%	40.7%
	Много	29.6%	13.8%	31.1%	27.4%
	Веома много	14.8%	16.9%	15.6%	15.4%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Табела бр. 20 Став запослених око могићности да у наредних 5 година промени посао у односу на здравствене установе секундарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

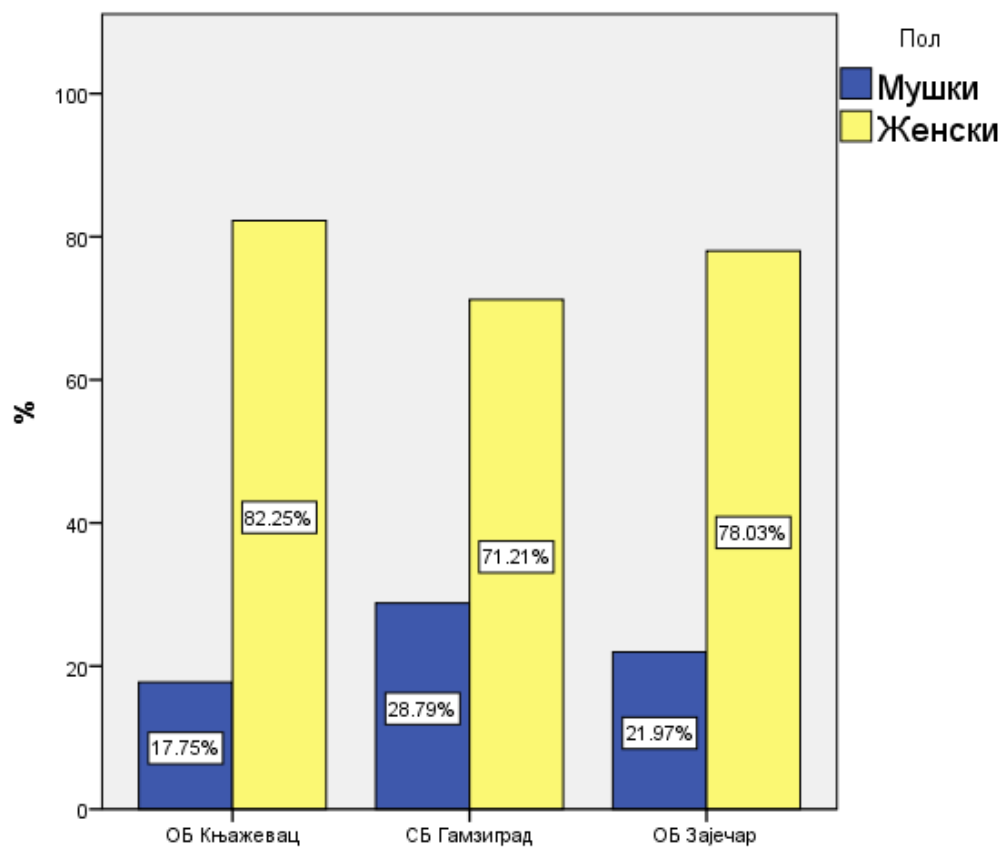
		Здравствена установа			Тотал
		ОБ Књажевац	СБ Гамзиград	ОБ Зајечар	
Да ли планирате промену посла у наредних пет година	Приватни сектор здравства	5.9%	11.3%	1.5%	5.2%
	Послове ван здравствене заштите	6.5%	9.7%	3.7%	6.0%
	Иностранство	13.0%	16.1%	11.9%	13.2%
	Не размишљајте о промени посла	74.6%	62.9%	82.8%	75.6%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Табела бр. 21 Опште задовољство запослених послом којим се баве у односу на здравствене установе секундарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

			Здравствена установа			Тотал
			ОБ Књажевац	СБ Гамзиград	ОБ Зајечар	
Оцена укупног задовољства	Веома незадовољни	Број	3	4	2	9
		%	1.8%	8.3%	1.6%	2.7%
	Незадовољни	Број	8	6	5	19
		%	4.7%	12.5%	4.1%	5.6%
	Ни једно ни друго	Број	57	14	24	95
		%	33.7%	29.2%	19.7%	28.0%
	Задовољни	Број	73	18	75	166
		%	43.2%	37.5%	61.5%	49.0%
	Веома задовољни	Број	28	6	16	50
		%	16.6%	12.5%	13.1%	14.7%
	Тотал	Број	169	48	122	339
		%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

$Chi-Square = 23,713; DF=8 \Rightarrow p < 0.01 \Rightarrow H1$

График бр. 6 Полна структура анкетираних по здравственим установама округа Зајечар

Табела бр. 22 Старосна структура у односу на здравствене установе секундарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Здравствена установа			Тотал
		ОБ Књажевац	СБ Гамзиград	ОБ Зајечар	
Године старости	До 34	11.8%	10.6%	11.2%	11.4%
	Од 35 до 54	69.2%	72.7%	66.4%	68.8%
	55 и више	18.9%	16.7%	22.4%	19.8%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Табела бр. 23 Структура запослених према занимању у односу на здравствене установе секундарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Здравствена установа			Тотал
		ОБ Књажевац	СБ Гамзиград	ОБ Зајечар	
Занимање	Доктор медицине	16.1%	10.0%	21.6%	17.1%
	Магистар фармације	0.6%			0.3%
	Медицинска сестра/техничар	65.5%	55.0%	70.9%	65.7%
	Здравствени сарадник	1.2%			0.6%
	Административни радник	4.2%	18.3%	5.2%	6.9%
	Технички радник	12.5%	16.7%	2.2%	9.4%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Табела бр. 24 Руководеће структуре у односу на здравствене установе секундарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар

		Здравствена установа			Тотал
		ОБ Књажевац	СБ Гамзиград	ОБ Зајечар	
Да ли тренутно обављате неку од руководећих функција?	Да	15.5%	13.8%	16.2%	15.4%
	Не	84.5%	86.2%	83.8%	84.6%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Табела бр. 25 Додатно обављање послова и поред редовног у односу на здравствене установе секундарног нивоа здравствене заштите округа Бор

		Здравствена установа*			Тотал
		ОБ Књажевац	СБ Гамзиград	ОБ Зајечар	
Да ли поред посла који обављате у вашој установи радите додатне послове?	У настави				0.0%
	У приватној пракси	3.6%	6.1%	8.4%	5.7%
	У неком другом сектору	8.3%	10.6%	0.8%	6.0%
	Не радим додатно	88.2%	84.8%	90.8%	88.5%
Тотал		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

* – само испитаници који су одговорили на питање из анкете

3. Дискусија и закључци

3.1 Запослени у примарној/вишој делатности здравствене заштите

На основу просечне оцене организационих фактора на окружном нивоу, закључујемо да је највише задовољних радним временом (4,01) и руковођењем организацијом рада у установи (3,52) у установи. Са највећим просечним оценама на округу а тичу се организационих фактора су: ДЗ Бољевац (3,59); ДЗ Зајечар (3,55) затим ЗЈЗ Зајечар (3,54), и мало мање задовољних је у ДЗ Књажевац (3,45).

Од личних фактора задовољства запослених предњачи просечна оцена по којој су радници најзадовољнији непосредном сарадњом са колегама (4,28) и односом пацијената према њима (4,09). Са највећим просечним оценама на округу а тичу се личних фактора су: у ДЗ Зајечар (4,01); Књажевац (3,73), затим ДЗ Бољевац (3,68) и мало мање задовољних је у ЗЈЗ Зајечар (3,38)

Напетост, стрес и притисак није занемарљива појава код запослених у све четири установе на примарном нивоу здравствене заштите округа Зајечар. Више од две трећине анкетираних било је изложено стресу у мањој (44%) или већој мери (37%).

И поред наведених околности у раду није изражена жеља за променом посла код око 80% испитаника. Део запослених је заинтересован за одлазак у иностранство и то 11% а део би потражио посао ван система здравствене заштите и у приватној пракси ($\approx 12\%$).

Постоји статистичка разлика општег степена задовољства запослених у примарној/вишој делатности здравствене заштите између здравствених установа. Од укупно анкетираних око две трећине је задовољних/веома задовољних, око 16% запослених је незадовољна/веома незадовољна док су остали анкетирани неопредељени (24%) у погледу задовољства/незадовољства.

Полна структура анкетираних по здравственим установама округа Зајечар је са израженом женском полулацијом. Око 80% анкетираних запослених је женског пола. ЗЈЗ Зајечар у структури има трећину анкетираних мушког пола.

Старосна структура анкетираних је у добној групи од 35 до 54 година и то нешто више од половине запослених ($\approx 56\%$), за све здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар. Трећина анкетираних на округу има преко 55 година старости док су млади испод 35 година старости, око 12%.

Структура запослених, према занимању је, у 80% случајева, медицинске и здравствене оријентације код већине здравствених установа. Профили занимања које због виших нивоа

здравствене заштите (јавно здравље) не срећемо у структури осталих здравствених установа, су једино заступљени у ЗЈЗ Зајечар, где ради око 25% здравствених сарадника. Административни и технички радници су у структури запослених са око 10% од укупног броја.

Око 13% запослених је квалификовано за руководеће функције код свих здравствених установа примарне здравствене заштите округа Зајечар.

Додатно обављање послова и поред редовног је врло ретко и углавном око 5% од укупног броја запослених у установама примарног/вишег нивоа здравствене заштите округа Зајечар.

3.2 Запослени у секундарној и терцијарној делатности здравствене заштите

На основу просечне оцене организационих фактора на окружном нивоу, закључујемо да је највише задовољних радним временом (3,95) и руковођењем организацијом рада у установи (3,72) у установи. Задовољни радници на основу највећих просечних оцена које обухватају групу организационих фактора су у ОБ Књажевац(≈3,69) и мало мање задовољних је у ОБ Зајечар (3,51) и СБ Гамзиград (3,43).

Од личних фактора задовољства запослених предњачи просечна оцена која објашњава да су радници најзадовољнији непосредном сарадњом са колегама (4,19) и односом пацијената према њима (4,10). Задовољни радници на основу највећих просечних оцена које обухватају групу личних фактора су: у ОБ Зајечар (3,92), затим приближно у ОБ Књажевац (3,71), односно, мање задовољних у СБ Гамзиград (3,34).

Напетост, стрес и притисак није занемарљива појава код запослених у установама болничке здравствене заштите. Више од две трећине анкетираних било је изложено стресу у мањој (41%) или већој мери (43%).

И поред наведених околности у раду није изражена жеља за променом посла код 76% испитаника. Део запослених је заинтересован за одлазак у иностранство и то око 13% а део би потражио посао ван система здравствене заштите и у приватној пракси (близу ≈ 11%).

Постоји статистичка разлика општег задовољства запослених у секундарној/терцијарној делатности здравствене заштите. Може се закључити да од укупно анкетираних више од две трећине је задовољно/веома задовољно, око 8% запослених је незадовољно/веома незадовољно док су остали анкетирани неопредељени у погледу задовољства (ни једно ни друго ≈ 28%).

Полна структура анкетираних по здравственим установама округа Зајечар је са израженом женском популацијом. Око 80% анкетираних је женског пола у обе опште болнице на округу док је специјалној болници Гамзиград око 30% запослених мушког пола .

Старосна структура запослених углавном у добној групи од 35 до 54 година старости где имамо око 69% анкетираних код свих здравствених установа секундарног/терцијарног нивоа здравствене заштите округа Зајечар. Око 20% анкетираних има преко 55 година старости док су млади испод 35 година старости, око 11%.

Структура запослених према занимању је око 90% случајева медицинске и здравствене струке у ОБ Зајечар и Књажевац. Јединно око 30% запослених у СБ Гамзиград спада у остала занимања (административни и технички радник, здравствени сарадник).

Додатно обављање послова и поред редовног је углавном око 11% од укупног броја запослених у установама секундарног и терцијалног нивоа здравствене заштите округа Зајечар.

Припремио и уредио

Миодраг Костић

Центар за промоцију здравља, анализу,
планирање, организацију здравствене
службе и информатику са биостатистиком у
здравству

Др Јасмина Радосвљевић

Директор Завода за јавно здравље „Тимок“ Зајечар

Слађана Ристић